

Matteüs lezen in de herfst van 2020

Ontmoetingskerk Enschede

Over Matteüs

Matteüs had vooral een joods lezerspubliek op het oog. Jezus wordt daarom door hem neergezet als wijsheidsleraar(rabbi). Het evangelie bevat veel uitspraken en gelijkenissen die in de directe rede aan Jezus worden toegeschreven. Zo wordt Jezus door Matteüs opgevoerd als iemand die zelf met goddelijke wijsheid tot ons spreekt. Matteüs bevat dus meer verhalen van Jezus dan over Jezus (die vinden we bijvoorbeeld meer in Lucas, zoals het kerstverhaal).

Vier zondagen horen we vier gelijkenissen waarin de 'wijngaard' een rol speelt. In deze verhalen komt steeds Matteüs overredingskracht voor zijn joodse lezers naar voren. Zo legt hij voortdurend de link met de profeten uit het Oude Testament, die de meeste joden in die tijd op hun duimpje kenden. Maar denk ook aan de inhoud: de werkers van het eerste uur (de joden, die traditiegetouw in hun geloof stonden) en die van het laatste uur (de volgelingen van Jezus, die een nieuwe interpretatie geven van de Tenach. Deze vier gelijkenissen gaan over het Koninkrijk van God en wie daar welkom zijn. Matteüs probeert zijn eerste lezers – en via hen ook ons – te laten zien dat we ons leven spiritueel kunnen veranderen en zo nieuwe mensen kunnen worden.

18 oktober vieren we de maaltijd van de Heer en lezen we over Jezus die aan de discipelen vraagt de mensen te eten te geven.

25 oktober lezen we over Jezus' discussies met de Farizeeën, een bekende beweging in het jodendom van die tijd. Ook daar is steeds de vraag aan de orde wat er nu nodig is voor dat Koninkrijk van God. En steeds is Jezus insteek om out of the box te denken: niet in vastgeroeste interpretaties of wetticisme, maar vanuit wijsheid. Want daarop was het joodse geloof vanaf het begin gebouwd. Vanaf 1 november lezen we nog weer drie gelijkenissen over het Koninkrijk, beginnend met het verhaal over de bruidsmeisjes, van wie de helft wel olie bij zich heeft en de andere helft niet .

De zondagen van de herfst					
20-9	I	Lustrumzondag	Jona 3,10-4,11	Ps 145, 1-12	Mat 20, 1-16
27-9	II		Ez. 18, 1- 4.25-32	Ps 25, 1-10	Mat 21,23-32
4-10	III	Doopzondag	Jes 5, 1- 7	Ps 80, 9-20	Mat 21,33-43
11-10	IV		Jes 25, 1- 9	Ps 23	Mat 22, 1-14
18-10	V	Maaltijd	Jes 45, 1- 7	Ps 96	Mat 22,15-22
25-10	VI		Deut 6, 1- 9	Ps 1	Mat 22,34-46
1-11	VII		Spr 9, 1-18	Ps 43	Mat 25, 1-13
8-11	VIII		Jes 48,17-21	Ps 70	Mat 25,14-30
15-11	IX		Ez. 34,11-17	Ps 90	Mat 25,31-46
22-11	X	Laatste Zondag	Dan 12, 1- 4	Ps 97	Mat 24,14-35

Afbeelding op de voorkant

‘Matteüs en de engel’, Rembrandt van Rijn, 1661

Matteüs wordt vaak afgebeeld met een engelachtige jongen. In tegenstelling tot de andere evangelisten heeft hij geen dier maar een mens als attribuut. Dat is omdat zijn evangelie begint met een opsomming van vaders en zonen, met de stamboom van Jezus.

Rembrandt laat de jongen op zijn schilderij Matteüs iets influisteren.

Misschien had de apostel inspiratie nodig om zijn evangelie te schrijven. De jongen lijkt op Rembrandts zoon Titus.

WE KOMEN BINNEN IN GODS HUIS

Luiden van de klokken

De ambtsdragers komen binnen

Aansteken van de kaarsen thuis

Ruimte voor stil gebed

Nu het stortregent
en ieder ding verdwijnt
in 't overwegend
en onbelijnd
geweld van overvloed,
wordt mij bewuster
wat ik geloven moet:
men kan geruster
zijn als de ramp losbreekt
over het leven,
dan waar de lamp verbleekt
in angst en beven,
want in overmacht
van 't reppend oerbegin
zet God weer onverwacht
herschepend in.

Guillaume van der Graft, uit: Gedichten, Amsterdam, 1961

Muziek tot eer van God

In de kerk gaan we staan

Bemoediging en drempelgebed

vg.: Onze hulp is in de Naam van de Heer

Allen : Die hemel en aarde gemaakt heeft

Vg: Goede God,
wij bidden en wij doen het goede,
wij werken aan uw koninkrijk.

Allen: Zo wachten wij op U.

(Gedachtenis)

Psalm of openingslied

In de kerk gaan we zitten

BINNEN ZIJN

Gesproken gebed om ontferming

Glorialied: Loof overal, loof al wat adem heeft (lied 867)

1. Loof overal, loof al wat adem heeft, loof God die leeft.

Zo hoog de hemel niet of daarheen reikt het lied,
de aarde niet zo wijd, of God wordt lof bereid.

Loof overal, loof al wat adem heeft, loof God die leeft.

2. Loof overal, loof al wat adem heeft, loof God die leeft.

De kerk zingt schoon en luid het lied dat niemand stuit,
het hart is 't bovenal, dat eeuwig zingen zal.

Loof overal, loof al wat adem heeft, loof God die leeft.

tekst George Herbert (1593-1633) bij Psalm 150 – 'Let all the world in every corner sing'

vertaling Jan Willem Schulte Nordholt (1920-1995)

melodie Martin Shaw – HIGH ROAD

Groet

v. De HEER zij met u

A. **OOK MET U ZIJ DE HEER**

Gebed van de zondag

Bijbellezing voor kleine en grote mensen

Lied of muziek

Preek

Lied

BINNEN EN BUITEN

Aankondiging collectedoelen en inzameling van de gaven met piano/orgelspel

Gebeden uitlopend in gezamenlijk gebeden Onze Vader

Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden
zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want aan u behoort het koningschap,
de macht en de majesteit tot in eeuwigheid. Amen

*Aansluitend aan de gebeden draagt de ouderling van dienst de
gedachtenissteen naar de gedachtenistafel.
De kinderen komen terug uit de kinderdienst.*

VAN BINNEN NAAR BUITEN

In de kerk gaan we staan

Slotlied

Zegen

DE LITURGISCHE SCHIKKING VOOR DE ZONDAGEN VAN DE HERFST

Een foto van het kerkraam waarop Matteüs is afgebeeld staat op de liturgische tafel. Jezus, gesymboliseerd door de witte roos, vertelt gelijkenissen aan de Farizeeërs, die in hun redeneringen net zo star zijn als bamboe.